

'In de helft van provinciale windplannen speelt belangenconflict'

9 april 2013

DEN HAAG (Energeia) - Het rijk heeft met de provincies afgesproken dat er op land ruimte gemaakt wordt voor 6.000 MW aan windparken en -turbines in 2020. Hierop heeft het Interprovinciaal Overleg (Ipo) gebieden aangewezen waar windturbines kunnen verrijzen. Behalve dat deze gebieden aan te weinig windmegawatten ruimte bieden, blijkt in de helft van de aangewezen gebieden een zogenoemde 'concurrerend belang' te spelen, zoals bijvoorbeeld wonen, recreatie of ecologie. Naar verwachting valt een substantieel deel van het Ipo-bod daardoor af. Dat concludeert bureau Bosch en Van Rijn.

Minister Henk Kamp (VVD) van Economische Zaken heeft Bosch en Van Rijn eind vorig jaar opdracht gegeven "het [bod van het Ipo](#) voor windenergie op land te toetsen om inzichtelijk te maken of het bod voldoende zou zijn om 6.000 MW windenergie op land te behalen in 2020", laat Kamp weten aan SP-Tweede Kamerlid Paulus Jansen, die de bewindsman bevroeg naar het realiteitsgehalte van het akkoord tussen de provincies en het rijk. "De conclusie die Bosch en Van Rijn trekt is dat het bod van het Ipo nog niet optelt tot 6.000 megawatt en dat een gedeelte van de gebieden uit het bod mogelijk nog afvalt. Deze conclusie hebben de minister van Infrastructuur en Milieu [Melanie Schultz van Haegen, VVD, red.] en ik gebruikt om extra afspraken te maken met het Ipo."

Die extra afspraken behelzen onder meer een garantie van de provincies dat er ruimte komt voor 6.000 MW aan windenergievermogen in 2020. Als nu aangewezen gebieden afvallen, dan hebben de provincies beloofd nieuwe aan te wijzen, schrijft Kamp aan Jansen. "Als er gebieden afvallen, vult de betreffende provincie het afgefallen gedeelte zo spoedig mogelijk aan met alternatieve gebieden. De extra en aanvullende gebieden worden uiterlijk in het voorjaar van 2014 door de provincies planologisch vastgelegd." Sancties om het magische getal van 6.000 MW juridisch af te dwingen heeft Kamp niet, zo geeft hij toe. Maar onderdeel van de afspraken binnen het bestuursakkoord is ook dat wanneer de provincies in gebreke blijven, "het kabinet zelf zal zorgdragen voor een adequate ruimtelijke inpassing", aldus Kamp. Dit lijkt hem een voldoende stok achter de deur.

Dat de provincies op zoek moeten naar alternatieve locaties, lijkt bureau Bosch en Van Rijn wel zeker. Ten eerste hebben de provincies tot nu toe nog maar voor 5.715 MW aan ruimte geboden, vergezeld van de belofte dat voor de resterende 285 MW nog ruimte wordt gezocht binnen de provinciegrenzen. Maar volgens Bosch en Van Rijn kunnen de provincies die 5.715 MW al niet waarmaken. Puur gekeken naar het technisch potentieel ziet het in duurzame energie gespecialiseerde adviesbureau in de door de provincies aangewezen gebieden ruimte voor 5.629 MW.

Kamp heeft geen haast met tender

Minister Henk Kamp denkt niet dat het nodig is op stel en sprong een tender wind op zee uit te schrijven. Hij reageert daarmee op een rapport van Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN) in opdracht van Stichting Natuur en Milieu en de vereniging Energie-Nederland. ECN [stelde](#) dat om het kabinetsdoel van 16% duurzame energie in 2020 te halen het nodig is binnen twee jaar 4 GW aan windprojecten aan te besteden. Kamp bestrijdt dat: "Ik ben van mening dat we met het aanpassen van

Daarna heeft Bosch en Van Rijn gekeken naar mogelijke concurrerende belangen. Voor de aangewezen zoekgebieden is gekeken of daar niet ook andere

vergunningprocedures, uitgiftebeleid en kostenreductie slimmer en kostenefficiënter de benodigde capaciteit wind op zee kunnen realiseren."

plannen of belangen bestaan, zoals bewoning, recreatie, ecologie of concurrerend ruimtegebruik. In 30% van de gevallen blijkt er sprake van een "zwaar concurrerend belang", constateert het bureau, waarbij de hoofdmoot wordt gevormd door ecologie: "belemmering doordat de windturbines conflicteren met instandhoudingsdoelen van natuurgebieden (Natura 2000, EHS), weerstand van belangenorganisaties". 30% betekent 1.650 MW. In nog een 20% van de gevallen (of: 1.160 MW) spelen "belangen van enig gewicht", vooral in de vorm van concurrerend ruimtegebruik: "andere ruimtelijke ontwikkelingen waarvan de precieze locatie en/of omvang nog niet bekend is. De betreffende overheid zal steeds een afweging moeten maken tussen windenergie en de andere ontwikkeling."

Bosch en Van Rijn trekt hieruit een roodomrande conclusie: "50% van het opgesteld vermogen uit het Ipo-bod bevindt zich in gebieden waar andere belangen een rol spelen. Naar verwachting valt een substantieel deel van het Ipo-bod daardoor af. Hoe groot dat deel exact is, is onbekend."

Hanneke Andringa van het Interprovinciaal Overleg vindt de conclusie dat in de helft van de gevallen een belangenconflict speelt "wel heel grof", zonder overigens een ander percentage te noemen. Dat er belangenconflicten voorkomen in sommige zoekgebieden wordt wel beaamd. "Dat is waar ruimtelijk beleid op neerkomt." Maar het belangrijkste is volgens Andringa dat de provincies hun verantwoordelijkheid nemen en die 6.000 MW garanderen. Dus: als de belangenafweging in het nadeel van windenergie uitvalt, wordt conform de extra afspraken met Kamp en Schultz van Haegen een alternatief gezocht.